

**Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан
аграрлық-техникалық университеті
«Парасат» Ақпараттық білім беру орталығы**

ҚАЗАҚТЫҢ ЖАРЫҚ ЖҰЛДЫЗЫ

(Кеңес Одағының Батыры М. Мәметованың туғанына 100 жыл)

Библиографиялық әдебиеттер көрсеткіші

Орал-2022

УДК: 017:94
ББК: 91.9:63
Қ 14

Құрастырған: Кудабаета Г. А., «Парасат» АББО аға кітапханашы

Шығаруға жауапты: Есенаманова А. Б., «Парасат» АББО директоры

Қазақтың жарық жұлдызы: библиографиялық әдебиеттер көрсеткіші / құраст.: Г. А. Кудабаета, шығ. жауапты А. Б. Есенаманова. – Орал : Жәңгір хан атындағы БҚАТУ, 2022. – 20 б.

Кеңес Одағының Батыры Мәншүк Мәметованың 100 жылдығына орай Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің «Парасат» ақпараттық білім орталығы өз оқырмандарына «Қазақтың жарық жұлдызы» атты қазақ және орыс тілдерінде әдебиеттер көрсеткішін ұсынады. Көрсеткіште кітаптар мен мақала тізімдері берілген. Мұражай туралы мәліметтер ұсынылған. Әдебиеттер әріптік түрде реттелген.

Көрсеткіш қазақ халқының қаһарман қызы өмірінен, ерлігінен мәлімет алғысы келетін тарихшылар мен оқытушыларға, білім алушыларға және басқада оқырман қауымына арналады.

В честь 100-летия Героя Советского Союза Маншук Маметовой Информационно-образовательный центр «Парасат» ЗКАТУ им. Жангир хана предлагает своим читателям библиографический указатель под названием «**Қазақтың жарық жұлдызы**».

В указателе отражены биография Маншук Маметовой, книги, статьи в периодических изданиях, а также материалы о музеях имени Маншук Маметовой.

В указатель включены материалы на казахском и русском языках. Нумерация библиографических записей сквозная.

Настоящий указатель адресован историкам, преподавателям, обучающимся вузов, а также читателям, интересующимся историей подвига легендарных дочерей казахского народа.

ОҚЫРМАНҒА

Қазақ – ежелден ақындық пен батырлықтан алдына жан салмаған халық. Ел басына күн туғанда етігімен су кешкен қазақтың қайсар ұл-қыздары от пен оқтың ортасында жүріп, Отанына Жеңіс сыйлаған еді. Келер ұрпақтың тарихқа тағзым етері, ерлік пен өрліктің символы болған қазақ аруларының тағдырлары жадында мәңгі сақталып қалары хақ.

Мәншүк Мәметова есімі тек Қазақстан ғана емес, кезіндегі КСРО халықтары да жақсы біледі. Алғырлық, қайсарлық, адалдық қасиеттерімен есімізде қалады.

Теңдесі жоқ батырлық пен өжеттілікті көрсеткен және Отанының бостандығы үшін күрескен Мәншүк есімі барлық қазақстандықтар үшін қымбат.

Батыр қыздың есімін ұлықтау, насихаттау – біздің ұрпақ алдындағы парызымыз. Тәуелсіздік үшін, бейбітшілік үшін, жер үстіндегі бақытты өмір үшін күрескен қазақтың қаһарман қызының даңқы арта берсін.

Кеңес Одағының Батыры Мәншүк Мәметованың 100 жылдығына орай Жәңгір хан атындағы Батыс Қазақстан аграрлық-техникалық университетінің «Парасат» ақпараттық білім орталығы өз оқырмандарына «**Қазақтың жарық жұлдызы**» атты қазақ және орыс тілдерінде әдебиеттер көрсеткішін ұсынады. Көрсеткіште кітаптар мен мақала тізімдері берілген. Мұражай туралы мәліметтер ұсынылған. Әдебиеттер әріптік түрде реттелген.

Көрсеткіш қазақ халқының қаһарман қызы өмірінен, ерлігінен мәлімет алғысы келетін тарихшылар мен оқытушыларға, білім алушыларға және басқада оқырман қауымына арналады.

Предисловие

Сколько бы не прошло дней и лет с того дня, тема войны никогда не устаревает. Каждый ее воин заслуживает того, чтобы о нем была написана книга.

Среди тысяч героических защитников Родины немало женщин. Во время Великой Отечественной войны тысячи казахстанских женщин выносили раненых солдат с поля боя, служили связистами, саперами, летчиками, снайперами, зенитчицами, танкистами. Многие из них удостоились звания Героя Советского Союза.

Маншук Маметова - Герой Советского Союза, славная дочь Отчизны. Казахстанцам хорошо известны ее храбрость, умение отчаянно драться за свою страну.

Маншук стала нашей гордостью, она храбро сражалась и погибла за светлое будущее своей Родины.

В честь 100-летия Героя Советского Союза Маншук Маметовой Информационно-образовательный центр «Парасат» ЗКАТУ им. Жангир хана предлагает своим читателям библиографический указатель под названием **«Қазақтың жарық жұлдызы»**.

В указателе отражены биография Маншук Маметовой, книги, статьи в периодических изданиях, а также материалы о музеях имени Маншук Маметовой.

В указатель включены материалы на казахском и русском языках. Нумерация библиографических записей сквозная.

Настоящий указатель адресован историкам, преподавателям, обучающимся вузов, а также читателям, интересующимся историей подвига легендарных дочерей казахского народа.

**Мәметова Мәншүк (1922-1943)
Кеңес Одағының Батыры**

*Ерліктің шыңға қағып өр қанатын
Ақтаған ел-жұртының аманатын,
Шығыстың тарихына алуан гасыр
Жазылар сары алтынмен Мәншүк атың.*

Зияш Қалауова.

Мәншүк Жиенғалиқызы Мәметова (шын есімі Мәнсия) — 1922 жылы 2 қазанда Орал облысы, Бөкей Ордасы ауданында туған. Шын есімі Мәнсия. Анасы еркелетіп Моншағым дей бергеннен, Мәнсияның тілі келмей өзін Мәншүк деп кеткен. Мәншүктің өз әкесі - Жиенғали Мәметов. Бірақ Жиенғалидің інісі Ахмет Мәметовте бала болмаған соң, 1925 жылы Мәншүкті сол кісінің қолына берген.

Ахмет Саратов қаласында оқып жүргендіктен, Мәншүкті өзімен бірге сол жаққа алып кетеді. Көп ұзамай аласапыран заман басталады да, Ахмет бірнеше жыл ағасымен хабар алыса алмай қалады. Кейін 1931 жылы Алматыға келгеннен соң, жылдың соңында бір-ақ естиді: ағасы Жиенғалидің аштықтан көз жұмған екен. Ахмет Мәметов - қазақтан шыққан алғашқы дәрігерлердің бірі, өзі Алашордашы, Бейімбет Майлин, Құдайберген Жұбановтармен жақын араласқан. Сондықтан да 1938 жылдың қаңтар айында ұсталып кетеді.

Ахметтің әйелі Әмина Мәметова - Әбілқайыр ханның тұқымы. Атасы молда, әкесі елге сыйлы адам болған, өзі патша заманында әйелдер гимназиясында оқыған, Саратовта аспирантура бітірген, елге келген соң әдебиет пәнінің мұғалімі болып, сол кездегі газеттерге сыни мақала жазып тұрған.

Ұлы Отан соғысы басталған кезде Мәншүк Алматы медициналық институтында оқып жүрді. 1942 жылдың тамыз айында ол өз еркімен Қызыл Армия қатарына алынып, 21-ші атқыштар дивизиясының құрамында ұрысқа қатысты. Аға сержант, пулеметші Мәншүк ұрыстарда өзінің мергендігімен және тобында батылдығымен көзге түсті. Невель қаласы үшін болған кескілескен шешуші ұрыста Мәншүк ақтық демі біткенше пулеметтен оқ боратып, қаһармандықпен қаза тапты (1943 жыл 16 қазан), Кеңес Одағының Батыры атанды (1944 ж.).

Родилась 2 октября 1922 года в ауле Жиеккум Урдинского района Уральской области ныне республики Казахстан. Родители Маншук рано умерли, и пятилетнюю девочку удочерила её тётя Амина Маметова. Детские годы Маншук прошли в Алма-Ате. Настоящим именем Маншук было Мансия, и в детстве Амина апай называла её ласкательно «Моншағым», но так как Маншук была маленькой, то не могла выговорить слово «Моншак» и у неё получалось лишь «Манчук». С тех пор она стала подписывать письма Манчук.

До войны окончила рабфак, два курса медицинского института. Работала в аппарате Совнаркома Казахской ССР, секретарём заместителя Председателя Совнаркома.

В Красной Армии с сентября 1942 года, писарь штаба 100-й Казахской отдельной стрелковой бригады (8 декабря 1943 года преобразована в 1-ю стрелковую дивизию. Впоследствии дивизия была награждена орденом Красного Знамени, ей было присвоено почётное наименование «Брестская»), затем медсестра. На фронте окончила курсы пулемётчиков и была назначена первым номером пулемётного расчёта в строевую часть.

15 октября 1943 года в тяжёлых боях за освобождение города Невеля (Невельская наступательная операция) при обороне господствующей высоты, оставшись одна из пулемётного расчёта, будучи тяжело раненой осколком в голову, уничтожила 70 солдат противника и погибла смертью храбрых. Похоронена в Невеле.

Звание Героя Советского Союза гвардии старшему сержанту Маметовой Маншук Жиенгалиевне присвоено посмертно указом Президиума Верховного Совета СССР от 1 марта 1944 года.

Мәншүк Мәметова атындағы мемориалдық мұражай

Батыс Қазақстан облысында Кеңес Одағының батыры Мәншүк Мәметова атындағы мемориалдық мұражай үйі бар. Ол батыр қыз жерлесіміздің атын есте қалдырудың өзіндік орталығы, сонымен қатар жастарға патриоттық тәрбие беру көпірі болып саналады.

1982 жылы 7 шілдеде Мәншүк Мәметованың туған күнінен 60 жыл өткен соң Орал қаласында оның атымен аталған Мемориалдық мұражай ашылды.

Мұражайдың басты концепциясы қазақ халқы қызының қайғылы және ерлік тағдыры болып табылады.

Мұражай ғимараты XIX ғасырдың тарих пен мәдениет ескерткіші болып табылады. Дәл осы үйде Мәметовтар отбасы 1932 жылдан бастап 1934 жылға дейін тұрған.

Мұражай экспозициясында 30-шы жылдардың кезеңі ретгі түрде көрсетілген, бұл Мәметовтар отбасының тұрмысы мен ішкі көрінісі, орындықтар, айна, сандық, ыдыс, "Zinger" тігін машинасы, қобдишалар, кестелер, хаттар, жеке самаурын және т.б. Осында Мәншүктің анасы Әмина Сүлейменова тапсырған бірегей, түпнұсқалық экспонаттар орналасқан.

Мұражайдың негізгі экспозициясы 5 залдан тұрады. Оның негізі – Ұлы Отан соғысының барысы, 1941-1945 жылдары Орал бойындағы Батыс Қазақстандықтардың қатысуы, жерлестеріміздің фашизмді жеңуге қосқан үлесі. Хронологиялық тәртіпте экспозиция соғыс тарихы жайында айтады, осында кеңес-германдық майданындағы соғыс әрекеттерінің барысы баяндалады, Мәскеу, Сталинград, Курск доғасын қорғау үшін болған ұрыстар, Днепрді күшейту және Берлин штурмы көрсетілген.

Мұражай кульминациясы Қазақстан Республикасындағы жалғыз «Мәншүктің өшпес ерлігі» диорамасы болып табылады, оның авторы Мәскеу қ. Греков атындағы әскери студиясының суретшісі Ананьев Михаил Ананьевич, диорама 1993 жылы 22 маусымда ашылған.

Мұражай топтамасында 2000 астам экспонат орналасқан, олардың арасында М. Мәметованың алты түпнұсқалық хаттар, Мәншүк өз атын жазған түпнұсқалық қамшы бар. Бұл қамшы бәйгелердің бірінде жеңгені үшін сыйлық ретінде берілген. Жауынгер каскасы, пулемет жолағына арналған оқ жәшігі мен майысқан дүңгіршегі – осы экспонаттарды Мәншүктің қаза болған жерінде ресейлік зерттеушілері тапты. Мұражайда Мәншүктің көптеген құжаттары мен фотосуреттері бар.

Мұражайға келетін адамдар 1989 жылдан бастап әрекеттейтін «Фронтвичка» клубының тарихы жайында да біледі. Бұл соғысқан әйелдерін жинаған еліміздегі жалғыз бірлестік. М. Мәметова атындағы мұражай үйі олар үшін «штаб» болды. 1980-ші жылдары клубта 70 ардагер болды.

Мұражай қызметкерлері Мәншүк Мәметоваға қатысты кез келген материалды жинап отырады, олардың арқасында болашақ ұрпақ оның өмірі мен ерлік жайындағы тарихы туралы біле алады.

Мұражайдың ресми сайты memorialnii-muzei-im-manshuk.kz

Мемориальный музей имени Маншук Маметовой

Как дань памяти земляков, в Уральске в 1982 году открыт мемориальный Дом – музей Героя Советского Союза М. Маметовой в доме, где проживала семья Маметовых с 1932-1934 гг. В музее экспонируются фотографии, документы, личные вещи семьи Маметовых. В 1987 году на центральной площади города установлен бронзовый памятник Маншук Маметовой, где сотрудники музея проводят митинг посвященный дню рождения и памяти нашей землячки М. Маметовой.

В 1993 году была открыта единственная диорама в Казахстане «Бессмертный подвиг Маншук Маметовой», автор художник военной студии им. Грекова город Москва М. А. Ананьев.

В 1989 году при Доме – музее Героя Советского Союза Маншук Маметовой был создан клуб «Фронтовичка». Клуб ведет активную работу по военно-патриотическому воспитанию молодежи, часто встречаются со школьниками, студентами, рабочей молодежью и военнослужащими, бывают в доме инвалидов, детских домах, выезжают в районы, области с концертными программами.

И сегодня «Фронтовичка» не уходит с передовой, всегда рядом с молодежью, в составе хора принимают участие в городских конкурсах и фестивалях, занимая призовые места. Встречи, концерты часто транслируются по областному телевидению и радио.

Каждая из членов клуба живая легенда, о каждой рассказывается в книгах «И девушка наша проходит в шинели» и «У Победы женское лицо», издать которые помог уральский горсовет женских организаций во главе с Е. Купиевой и городского Акимата, также приняли участие в съемках документального сериала «История Победы» о наших земляках – участниках Великой Отечественной войны.

Члены клуба неоднократно совершали экскурсии по памятным местам, связанным с нашей героической историей. Они побывали на родине Маншук Маметовой в с. Урда и у ее могилы в Псковской области.

Мемориальный музей Маншук Маметовой - единственный центр военно-патриотического воспитания молодежи ЗКО, где проводят уроки «Мужества», организывают выставки к памятным датам и участникам ВОВ, воинам интернационалистам в Афганистане, а также проводятся мероприятия посвященные битве под Сталинградом, участникам обороны Москвы и блокады Ленинграда и другие массовые мероприятия.

Официальный сайт музея memorialnii-muzei-im-manshuk.kz

**Мәншүк Мәметова туралы әдебиеттер мен мерзімдік басылымдарда
жарық көрген мақалалар
Книги и статьи в периодических изданиях о Маншук Маметовой**

1. Абенов К. Герои бессмертны / К. Абенов // Страна и мир. - 2007. - 21 сентября. Воспоминания о Маншук Маметовой.
2. Акбай Ж. Маншук / Ж. Акбай // Жизнь города. - 2012. - 18 октября, 25 октября, 1 ноября. - Б. 9.К 65-летию присвоения звания героя.
3. Ашкарбекова С. Шығыстың қос шынары : сценарий / С. Ашкарбекова // Мектептегі сыныптан тыс жұмыстар. - 2010. - № 4. - С. 38-41.
4. Әбдірайымова А. Ұлы Отан соғысы жылдарындағы әйелдердің ерлігі / А. Әбдірайымова // Қазақ тарихы. - 2019. - № 9 (176). - Б. 35-38.
5. Әйпішев Е. Мәншүк ерлігі мәңгі өшпейді / Е. Әйпішев // Орал өңірі. - 2012. - 8 желтоқсан. - Б. 1,8.
6. Әмренов Х. Мәншүктің көзін көрген / Х. Әмренов // Түркістан. - 2011. - 5 мамыр. - Б. 8. Соғыс жылдарында Мәншүктің көзін көрген Ш. Шақарбаевтың әңгімесі.
7. Байдербес Ғ. Әлия мен Мәншүк - егіз ұғым / Ғ. Байдербес // Egeмен Qazaqstan. - 2019. - 9 мамыр. - Б. 5.
8. Баймагамбетова П. Чтобы помнили потомки / П. Баймагамбетова // Приуралье. - 2022. - 31 марта. - С. 9.
9. Бәкір Ә. Ерліктің тұғырында егіз шынар / Ә. Бәкір // Қазақ әдебиеті. – 1997. – 7 қараша.
10. Беккалиева А. "Ожил" бой отважной Маншук / А. Беккалиева // Приуралье. - 2020. - 23 июня. - С. 2. В мемориальном музее Героя Советского Союза М. Маметовой состоялась презентация первого в Западном Казахстане проекта 3D - mapping. Это уникальная собственная разработка новой технологии уральской IT-компании "TORUS. KZ". С помощью технологии 3D - mapping IT-специалисты оживили диораму посредством компьютерной графики и специализированных программ. Особенностью данного проекта является возможность управления всеми проекциями из одного интерактивного терминала. С помощью новых технологий - компьютерной графики и звуковых эффектов диорама ожила, погружая зрителей в виртуальный мир передового фронта под российским городом Невелем.
11. Бектенова С. Короткая, но яркая жизнь Маншук / С. Бектенова // Приуралье. - 2020. - 2 октября. - С. 11. Маншук Маметова гордость казахского народа - одна из двух казашек, которым за подвиги в годы Великой Отечественной войны было присвоено звание Героя Советского Союза. Сегодня ей бы исполнилось 98 лет. В год 60-летия со дня рождения М. Маметовой был открыт музей героини и сегодня

- мемориальный музей М. Маметовой - центр патриотического воспитания молодого подрастающего поколения Приуралья.
12. Бектенова С. Бессмертный подвиг Маншук / С. Бектенова // Приуралье. - 2015. - 17 октября. - С. 6. В этом году исполнилось бы 93 года героической дочери казахского народа, первой женщине Востока, удостоенной высокого звания Героя Советского Союза за бесстрашие и мужество в борьбе с фашизмом Маншук Маметовой.
 13. Бектенова С. Она не дожила до наших дней...: 60 лет подвигу Маншук Маметовой / Бектенова С. // Приуралье. - 2003. - 14 октября.
 14. Бектенова С. Четверть века вместе с Маншук / С. Бектенова // Приуралье. - 2007. - 14 августа.
 15. Бектенова С. Расстрелян в 1938-ом / С. Бектенова // Приуралье. - 2016. - 31 мая. - С. 5. Посвящается 79-летию начала массового политического террора, унесшего сотни тысяч жизней ни в чем невинных людей. Одним из них является отец Маншук Маметовой - Ахмет Маметов.
 16. Бектенова С. Өшпес ерлік / С. Бектенова; сұхб Т. Құсайын // Егемен Қазақстан. - 2012. - 7 қараша. - Б. 5.
 17. Бектурганов К. Юбилей Бядули и память Маншук / К. Бектурганов // Приуралье. - 2003. - 22 мая.
 18. Берлібаев Е. Қазақстандықтардың ерлігі : Отан қорғау мен патриотизмнің тамаша үлгісі / Е. Берлібаев, М. Рахымжанова // Қазақстан тарихы. - 2015. - № 3. - Б. 18-19. Мақалада Ұлы Отан соғысына қатысқан қазақ қаһармандарының ерлігі жайлы айтылған.
 19. Бияшева Г. Майдангер қазақ қыздары туралы кітап оқырманға жол тартты / Г. Бияшева // Орал өңірі. - 2015. - 7 мамыр. - Б. 16. Екінші дүниежүзілік соғыс тарихы тағы бір тың деректермен толықты. Батыс Қазақстан инженерлік-гуманитарлық университетінің доценті, тарих ғылымдарының кандидаты Б. Боранбаеваның "Ұлы Отан соғысына қатысқан Батыс Қазақстан облысының қазақ қыздары" атты ғылыми зерттеу еңбегі кітап болып шықты.
 20. Боздақтар: жинақтама / Құраст.: П. С. Белан, Н. Едігенов. – Алматы : Қазақстан, 1995. – Б. 301.
http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3ET%3D%D0%91%D0%BE%D0%B7%D0%B4%D0%B0%D2%9B%D1%82%D0%B0%D1%80%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=1111111310101010101010101010&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=
 21. Болатов А. Құрыштан құйғандай жан еді / А. Болатов // Қазақстан әйелдері. – 1995. - № 3. – 21-23 бет. М. Маметова туралы.
 22. Боранбаева Б. Стив Гарисон жазған хат : Мәншүктің анасын айрықша тебіренген еді / Б. Боранбаева; сұхб С. Сәуірбай // Түркістан. - 2015. - 1 мамыр. - Б. 7.

23. Боранбаева Б. Даңқты партизаншылар / Б. Боранбаева // Ақиқат. - 2021. - № 6. - Б. 49-57.
24. Боранбаева Б. Мәншүктің ерлігі Америка жұртына да үлгі болды / Б. Боранбаева // Ақиқат. - 2022. - № 2. - Б. 22-25.
25. Боранбаева Б. Стив Гаррисон: Мәншүктің батырлығы америкалықтардың жүрегін тебіrentті / Б. Боранбаева // Egeмен Qazaqstan. - 2022. - 1 ақпан. - Б.10.
26. Гольдберг М. Бессмертие Маншук / М. Гольдберг // Казахстанская правда. - 2013. - 11 октября. Исполняется 70 лет подвигу великой дочери Казахстан Маншук Маметовой.
27. Гольдберг М. Прости нас, сестренка... / М. Гольдберг // Казахстанская правда. - 2013. - 1 февраля. - С. 24. Исполняется 70 лет боевому подвигу Героя Советского Союза Маншук Маметовой.
28. Дунаев П. Казахи, с которыми свела война: Свет Победы / П. Дунаев // Казахстанская правда. - 2005. - 23 апреля.
29. Ей было только девятнадцать: память // Казахстанская правда. - 2002. - 6 июля.
30. Елемесов М. Кең жайлау : күйлер / М. Елемесов. - Алматы : өнер, 1993. - 56 б. Басылымға автордың туған жер, еңбек, табиғат тақырыптарына арналған күйлерінің бір тобы енді, соның ішінде батыр Мәншүккеде арналған өлең бар.
http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3ET%3D%D0%9A%D0%B5%D2%A3%20%D0%B6%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D0%B0%D1%83%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=1310&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=
31. Ерғалиев Б. Батыр қыздың рухы / Б. Ерғалиев // Орал өңірі. - 2010. - 4 ақпан.
32. Жасбатырқызы С. Ерлігі ел есінде / С. Жасбатырқызы // Ана тілі. - 2017. - 7-13 желтоқсан. - Б. 9.
33. Жылқышыбаева Қ. Ерліктері егіз екі ару / Қ. Жылқышыбаева // Қазақ тарихы. - 2015. - № 7. - Б. 23-24. Мақала Әлия мен Мәншүк есімдерінің халқымыздың тарихындағы алатын орны, ерен ерліктерінің мәңгі өшпестігі жайлы.
34. Жұмағалиев Қ. Мәрт қазақ ешкімге де бас ұрмаған / Қ. Жұмағалиев // Жалын. - 2013. - № 9. - Б. 68-72.
35. Иванова М. Их имена на карте города / М. Иванова // Пульс города. - 2006. - 4 мая.
36. Избасарұлы С. "Ұлы даланың батыр қызы" / С. Избасарұлы // Орал өңірі. - 2017. - 3 қазан. - Б. 6. Кеңес Одағының Батыры Мәншүк Мәметованың 95 жасқа толуына орай облыс орталығында "Ұлы даланың батыр қызы" атты мерекелік шаралар өтті.

37. Кавалеры Золотой Звезды: Маншук Маметова // Приуралье. – 2001. – 9 августа.
38. Каражанова Л. Маншук / Л. Қаражанова // Ақ Жайық ақиқаты. - 2012. - 16 шілде. - Б. 6. Новые данные о гибели Маншук, отрывки из писем. Биография Героя Советского Союза Маншук Маметовой.
39. Каткова О. По местам боевой славы / О. Каткова // Пульс города. - 2015. - 27 мая. - С. 6. Имена Али и Маншук на псковской земле произносятся с особым трепетом и уважением.
40. Каткова О. Две звезды: К 60-летию Великой Победы / О. Каткова // Приуралье. - 2005. - 1 февраля.
41. Каткова О. "Возвращение" Маншук / О. Каткова // Приуралье. - 2017. - 7 октября. – С. 6. Маншук Маметова - гордость казахского народа, ее бессмертный подвиг, совершенный в годы Великой Отечественной войны, служит образцом любви и преданности Родине. В селе Сайхин прошли торжества по случаю установления памятника славной землячке. Памятник первой женщине Востока, удостоенной высокого звания Героя Советского Союза, нашей отважной землячке Маншук Маметовой был установлен в г. Уральске в 1988 году. На площади, названной ее именем, пятиметровый и восьмитонный памятник простоял более 30 лет. Летом этого года было принято решение установить памятник Маншук на ее родной земле.
42. Каткова О. Дочь Великой Степи / О. Каткова // Приуралье. - 2017. - 2 октября. - С. 1,6. В Уральске широко отметили 95-ю годовщину со дня рождения славной дочери казахского народа Героя Советского Союза Маншук Маметовой. На празднование приехали делегации из городов Казахстана и г. Невель Российской Федерации.
43. Киндербаяева Д. Памяти Маншук / Д. Киндербаяева // Приуралье. - 2012. - 15 ноября. - С. 24. В областном историко-краеведческом музее состоялся историко-познавательный вечер "Батыр қызы халқымның..." посвященный 90-летию со дня рождения Героя Советского Союза Маншук Маметовой. Мероприятие совместно со студентами клуба "Фатима" при ЗКАТУ им. Жангир хана.
44. Каткова О. Посвящается трем героиням / О. Каткова // Приуралье. - 2017. - 27 июня. - С. 3. В Уральске торжественно открыт памятник "Қазақтың батыр арулары". В скульптурной композиции увековечены Герои Советского Союза Маншук Маметова, Алия Молдагулова и Халық Қаһарманы Хиуаз Доспанова.
45. Кенжалиев И. Мәншүк әскери қатарында / И. Кенжалиев // Орал өңірі. - 1995. - 22 шілде.
46. Кенжеғалиев А. Мәншүк - біздің мақтанышымыз / А. Кенжеғалиев // Орал өңірі. - 2016. - 8 қараша. - Б. 5.
47. Корина Л. Березки с места подвига Маншук / Л. Корина // Казахстанская правда. - 2015. - 23 мая. - С. 8. С цветами, в

торжественной обстановке встречали уральцы членов экспедиционного автопробега "Вахта памяти", посетивших места сражений и гибели Маншук Маметовой.

48. Корина Л. Уроки мужества в музее снайпера / Л. Корина // Казахстанская правда. - 2015. - 9 мая. - С. 8.
49. Корина Л. Ее подвиг бессмертен / Л. Корина // Казахстанская правда. - 2003. - 9 мая.
50. Корина Л. Призвание Маншук / Л. Корина // Казахстанская правда. - 2006. - 13 мая.
51. Корина Л. Дом, где поселилась память / Л. Корина // Казахстанская правда. - 2009. - 9 мая.
52. Көлбаев Т. Қаһарман қазақ қыздары / Т. Көлбаев // Tu'rkistan. - 2019. - 25 шілде. - Б. 6.
53. Көпбаев М. Ерліктің шынары / М. Көпбаев // Жайық үні. - 2012. - 1 қараша. - Б. 24.
54. Көпбаев М. Ерліктің шынары / М. Көпбаев // Жайық үні. - 2012. - 1 қараша. - Б. 24.
55. Кульбаев Т. Звезды Востока / Т. Кульбаев // Юридическая газета. - 2010. - 19 марта. Новые данные о гибели Маншук Маметовой.
56. Курманалиев Д. Навечно в памяти народной / Д. Курманалиев // Казахстанская правда. - 2014. - 2 апреля. - С. 7.
57. Күмісбаев С. Қастерлей білейік, қазақтың қос қарлығашын / С. Күмісбаев // Қазақстан сарбазы. – 1999. – 5 наурыз. Кеңес Одағының Батырлары М. Мәметова мен Ә. Молдағалиева туралы.
58. Қазақстандық Совет Одағының Батырлары – Герои Советского Союза – казахстанцы. – Алматы : Өнер, 1980. – Б. 96.
http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3ET%3D%D0%B3%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B8%20%D1%81%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%81%D0%BE%D1%8E%D0%B7%D0%B0%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=11111111101010101010101010101010&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=
59. Қайратұлы Б. Қазақтың батыр қызы Мәншүк Мәметова жайлы жазбаларды оқығанда / Б. Қайратұлы // Egeмен Qazaqstan. - 2022. - 10 наурыз. - Б.11.
60. Қос жұлдызымыз қайтсек жарқырай түседі // Егемен Қазақстан. - 2002. - 9 мамыр. Кеңес Одағының Батырлары М. Мәметова мен Ә. Молдағұлова туралы.
61. Құсайын Т. Майданда Мәншүкпен кездескен / Т. Құсайын // Егемен Қазақстан. - 2015. - 16 мамыр. - Б. 9.

62. Құттымұратұлы Қ. Қайсар қызы халықтың // Жас алаш. – 2001. – 1 наурыз.
63. Маметова А. Горжусь сестрой! / А. Маметова // Казахстанская правда. - 2010. - 30 апреля.
64. Мамыров А. Сарғайған солдат хаттары / А. Мамыров // АНА ТІЛІ. - 2020. - 16-22 сәуір. - Б.14.
65. Мамыров А. Сарғайған солдат хаттары / А. Мамыров // Oral oniri. - 2020. - 17 сәуір. - Б. 5.
66. Мамыров А. Письма Маншук Маметовой / А. Мамыров // Приуралье. - 2015. - 9 мая. - С. 6. Шесть писем с фронта, написанные рукой нашей славной землячки, первой женщины Востока, удостоенной звания Героя Советского Союза Маншук Маметовой хранятся в местном музее, носящем ее имя. Одно из них написано латинской графикой, пять остальных писем - на русском языке.
67. Маметова Маншук // Герои Советского Союза: краткий биографический словарь. Т. 2. – М.: 1988. – С. 31.
http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3ET%3D%D0%93%D0%B5%D1%80%D0%BE%D0%B8%20%D0%A1%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%82%D1%81%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D0%A1%D0%BE%D1%8E%D0%B7%D0%B0%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=1113101010&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=
68. Маметова Мәншүк // Жүз тұңғыш: жинақ. 2 кітап / Құраст.: Б. Нұржекеұлы. – Алматы : Жалын баспасы, 2005. – 274-278 б.
http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3ET%3D%D0%96%D2%AF%D0%B7%20%D1%82%D2%B1%D2%A3%D2%93%D1%8B%D1%88%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=1113101010&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=
69. Маметова Мәншүк Жеңісқалықызы // Қазақстан. Ұлттық энциклопедия / Бас ред. Б. Аяған. – Алматы : «Қазақ энциклопедиясының» бас редакциясы, 2004. – Б. 425.
http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3ET%3D%D2%9A%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D2%9B%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD.%20%D2%B0%D0%BB%D1%82%D1%82%D1%8B%D2%9B%20%D1%8D%D0%BD%D1%86%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%8F%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=

[21SRD=&S21STN=1&S21REF=1111113101010101010101010&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=](#)

70. Мәметова Мәншүк Жеңсікәліқызы // Батыс Қазақстан облысы: энциклопедия. – Алматы : Арыс, 2002. – Б. 388.

http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3EK%3D%D0%AD%D0%9D%D0%A6%D0%98%D0%9A%D0%9B%D0%9E%D0%9F%D0%95%D0%94%D0%98%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=21&S21REF=1&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=K%3D

71. Мәметова Мәншүк. Қазақтар. Көпшілікке арналған тоғыз томдық анықтамалық. – Алматы : Қазақстан даму институты: II том. Тарихи тұлғалар. 1998. – Б. 243.

[http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3ET%3D%D2%9A%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D2%9B%D1%82%D0%B0%D1%80%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=1111131010101010&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX="](http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3ET%3D%D2%9A%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D2%9B%D1%82%D0%B0%D1%80%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=1111131010101010&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=)

72. Мәметова А. Мәңгілікке маздаған қыршын ғұмыр / А. Мәметова, Т. Әліпқали. – Орал, 2002. – 136 б.

[http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3EA%3D%D0%9C%D3%98%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%92%D0%90%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=1111101010&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX="](http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3EA%3D%D0%9C%D3%98%D0%9C%D0%95%D0%A2%D0%9E%D0%92%D0%90%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=1111101010&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=)

73. Мәметова ескерткіші // Батыс Қазақстан облысы: энциклопедия. – Алматы: Арыс, 2002. – Б. 389.

http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3EK%3D%D0%AD%D0%9D%D0%A6%D0%98%D0%9A%D0%9B%D0%9E%D0%9F%D0%95%D0%94%D0%98%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=21&S21REF=1&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=K%3D

74. Мәншүктің беймәлім мінезі // Сарбаз. - 2017. - 27 қазан. - Б. 5.

75. Мәншүк-қазақтың қос бұрымды қызы еді // Заң газеті. – 2002. – 11 қыркүйек.

76. Медианов К. Мәншүк оқыған мектеп жастарды отансүйгіштікке тәрбиелеудің озық үлгісі іспетті / К. Медианов // Қазақстан сарбазы. – 2001. – 8 наурыз.

77. Молдағазиева С. Имя Маншук - бессмертно / С. Молдағазиева // Приуралье. - 2017. - 21 октябр. - С. 8. В годы войны на фронт было

призвано более 1 млн. 200 тыс. казахстанцев, в их рядах была Маншук Маметова.

78. Мұқанов С. Батыр қыз // Өшпес даңқ. Совет халқының Ұлы Отан соғысындағы Ұлы Жеңісінің қырық жылдығына арналған әңгімелер, очерктер. – Алматы : Жазушы, 1985. – 13-25 б.
79. Мұратов Е. Қазақтың қайсар қыздары / Е. Мұратов // Заңғар. - 2010. - 23 сәуір.
80. Мұсағалиева Қ. Батыр қыздардың есімі ұмытылмайды / Қ. Мұсағалиева // Жайық үні. - 2015. - 7 мамыр. - Б. 24.
81. Наушекенов Д. Өшпес ерлік / Д. Наушекенов // Орал өңірі. - 2013. - 12 қазан. - Б. 6. Кеңес Одағының Батыры Мәншүк Мәметованың қаһармандық ерлігіне биыл 70 жыл толып отыр.
82. Нұршайықов Ә. Он үшінші кездесу: 100-дербес қазақ атқыштар бригадасы, Мәншүктің ұшқан ұясы / Ә. Нұршайықов // Орал өңірі. - 1996. - 9 қараша.
83. Нүсіпова А. Тарих сахнасындағы қазақ қыздары / А. Нүсіпова // Қазақ тарихы. - 2021. - № 3. - Б. 74-78.
84. О чем говорят солдатские письма // Приуралье. - 2020. - 1 мая. - С. 10-11.
85. Плетнева В. С днем рождения, Маншук!: «... Если погибну, то за Родину, за отца, за вас» / В. Плетнева // Надежда. - 2002. - 26 сентября.
86. Райқұл А. Қаһарман қазақ қыздары / А. Райқұл // Сарбаз. - 2016. - 4 наурыз.
87. Рамазанова Г. Е. Батыр қызы халқымның / Г. Е. Рамазанова // Заңғар. - 2012. - 16 қараша. - Б. 6.
88. Рахманов Н. Майдангер қазақ қыздары / Н. Рахманов // Орал өңірі. - 2015. - 16 сәуір. - Б. 7.
89. Саламат Ж. Музей Великой дочери казахской степи / Ж. Саламат // Приуралье. - 2022. - 9 апреля. - С. 6-7.
90. Сарбасов Г. В честь славной землячки / Г. Сарбасова // Пульс. - 2002. - 24 октября.
91. Сәдірқызы Г. Мәншүк Мәметова: көне дерекке жаңа көзқарас / Г. Сәдірқызы // Егемен Қазақстан. - 2014. - 11 сәуір. - Б. 5.
92. Свет Великой Победы // Приуралье. - 2005. - 8 мая.
93. Солдаты Победы: Маншук Маметова и Хиуаз Доспанова // Приуралье. - 2014. - 10 апреля. - С. 12.
94. Сыздықов Ш. Мәншүктің өшпес ерлігі (деректі повесть). – Алматы : Қазақстан, 1985. – 104 б.
95. Тәж-мұрат М. "Мәншүктің сүйегін елге жеткізудің кезі келгендей" / М. Тәж-мұрат // АНА ТІЛІ. - 2022. - 3-9 наурыз. - Б. 3.
96. Турежанова М. Кто не помнит на Псковщине Алию, кто не знает Маншук?!: Завершился важный этап международной акции "Батырлар жолымен" - "дорогой славы" // Казахстанская правда. - 2010. - 5 мая.

97. Төлентаева К. Мәншүк Мәметова ғұмырнамасын зерделеудің кейбір тұстары / К. Төлентаева // Egemen Qazaqstan. - 2020. - 29 қыркүйек. - Б. 21.
98. Удивительный край с уникальной историей // OIL&GAS of KAZAKHSTAN. - 2014. - № 1: Специальный выпуск Западно-Казахстанская область. - С. 4-84. О памятниках и музеях Уралья, в том числе о доме-музее Маншук Маметовой.
99. Халимулдина А., Халимулдин Ә. Мәншүктің жұлдызды сәті: естеліктер. – Алматы: Балауса, 1992. – 448 б. Аққан жұлдыздай қысқа ғана ғұмырында халқының, елінің атын даңққа бөлеген батыр қыз, қазақтың аяулы аруы Мәншүк Мәметова жайында айтылған.
http://irbis.wkau.kz/cgi-bin/irbis64r_91/cgiirbis_64.exe?C21COM=S&I21DBN=VSEK&P21DBN=VSEK&S21FMT=fullwebr&S21ALL=%28%3C.%3ET%3D%D0%9C%D3%99%D0%BD%D1%88%D2%AF%D0%BA%D1%82%D1%96%D2%A3%20%D0%B6%D2%B1%D0%BB%D0%B4%D1%8B%D0%B7%D0%B4%D1%8B%20%D1%81%D3%99%D1%82%D1%96%3C.%3E%29&Z21ID=&S21SRW=&S21SRD=&S21STN=1&S21REF=1113101010&S21CNR=20&FT_REQUEST=&FT_PREFIX=
100. Хасан С. "Халық жауы" балалары қан майданда қандай ерлік көрсетті? / С. Хасан // AIQYN. - 2019. - 9 мамыр. - Б. 6.
101. Хромов И. Три героя одной школы / И. Хромов // Литер-Неделя. - 2014. - 11 декабря. - С. 29. В годы Великой Отечественной войны из тогда еще средней школы № 28 (ныне лицей Алматы) на фронт ушли 120 учеников и 20 учителей во главе её директором Геннадием Званцевым. За мужество и героизм, проявленные в сражениях с гитлеровцами, сразу трое учеников этой школы были удостоены высокого звания Героя Советского Союза. Это Владимир Белоусов, Владимир Засядко и Маншук Маметова, чье имя сегодня носит алматинский лицей.
102. Хромов И. Три героя одного лицея / И. Хромов // Казахстанская правда. - 2015. - 6 февраля. - С.14. В годы Великой Отечественной войны из тогда еще средней школы № 28 (ныне лицей Алматы) на фронт ушли 120 учеников и 20 учителей во главе её директором Геннадием Званцевым. За мужество и героизм, проявленные в сражениях с гитлеровцами, сразу трое учеников этой школы были удостоены высокого звания Героя Советского Союза. Это Владимир Белоусов, Владимир Засядко и Маншук Маметова, чье имя сегодня носит алматинский лицей.
103. Чуриков Е. Вторая жизнь музея: к 80-летию Героя Советского Союза М. Маметовой / Е. Чуриков // Приуралье. - 2002. - 19 октября.
104. Шағырбаева А. Қазақтың қайсар қызы / А. Шағырбаева // Сарбаз. - 2017. - 27 қазан. - Б. 5.

105. Шулембаева Р. Славные дочери Отчизны / Р. Шулембаева // Казахстанская правда. - 2015. - 28 мая. - С. 6.
106. Ықсанғали С. Қазақтың қайсар қыздары / С. Ықсанғали // Орал өңірі. - 2012. - 8 мамыр. - Б. 5.

ИНТЕРНЕТ РЕСУРСТАР ИНТЕРНЕТ РЕСУРСЫ

Абайқызы Б. Қазақтың қаһарман қызы Мәншүк Мәметова. От кешкен тағдыры / Б. Абайқызы // Сарбаз. - 2016. – 15 қыркүйек.
<https://sarbaz.kz/history/qazaqtyng-qa%D2%BBArman-qyzy-maenshuek-maemetova-ot-keshken-taghdry--162581654/>

Герои страны. Маметова Маншук Жиенгалеевна
https://warheroes.ru/hero/hero.asp?Hero_id=288

В Невеле открыли обновлённый памятник защитнице города Маншук Маметовой <https://informpskov.ru/news/63537.html>

В Уральске открыли памятник трем героям ВОВ // Мой город. – 2017. – 26 июня. <https://mgorod.kz/nitem/v-uralske-otkryli-pamyatnik-trem-geroyam-vov/>

Мартынова И. Разговор с Маншук / И. Мартынова // Надежда. – 2006. – 5 октября. <http://www.condensat.kz/nadezhda/nomer/05.10.06/10.htm>

Мемориальный музей имени Маншук Маметовой. Фотогалерея. Краткая аннотация о музее М. Маметовой. http://mmametova.kz/?page_id=34

Наградные документы Маншук Маметовой
<http://www.podvignaroda.ru/?#id=28078964&tab=navDetailManAward>

Сайт [Биография.КЗ](http://www.biografia.kz) был задуман для того чтобы собрать базу всех известных личностей рожденных на просторах Республики Казахстан. В разделе Герои статьи о Маметовой Маншук, Алие Молдагуловой и других. <http://www.biografia.kz/geroi/mametova-manshuk.html>

Сариева Б. Музей Маншук Маметовой открылся в Актобе / Б. Сариева // Актюбинский вестник. – 2010. – 13 мая. <https://avestnik.kz/muzej-manshuk/>

Фильмы о Маншук

Х/ф «Песнь о Маншук» (реж: Мажит Бегалин, 1969 г.)

<https://www.youtube.com/watch?v=mfddIDvu66o>

«Мәншүк туралы дастан» к/ф (реж: Мажит Бегалин, 1969 ж.)

<https://www.youtube.com/watch?v=3I3mgNZvrB8>

Страна героев. Маншук Маметова

<https://www.youtube.com/watch?v=mcPBtdJ0MIE>

«Тайны. Судьбы. Имена». Маншук Маметова

<https://www.youtube.com/watch?v=35MfD6vziRs>

ЖИЗНЬ ЛЕГЕНДА Фильм о Маншук Маметовой

<https://www.youtube.com/watch?v=m3R2jEYHCNI>

Мәншүк Маметова https://www.youtube.com/watch?v=T0U87og_KoU

Маншук (часть - 1) <https://www.youtube.com/watch?v=YnetIu-eOwk>

Мәншүк Мәметованың туғанына 100 жыл

<https://www.youtube.com/watch?v=MmJhcK7RwaI>

Мазмұны Содержание

Кіріспе.....	3
Предисловие.....	4
Мәншүк Мәметова (өмірбаяны).....	5
Маншук Маметова (биография).....	6
Мәншүк Мәметова атындағы мемориалдық мұражай.....	7
Мемориальный музей имени Маншук Маметовой.....	8
Мәншүк Мәметова туралы әдебиеттер мен мерзімдік басылымдарда жарық көрген мақалалар Книги и статьи в периодических изданиях о Маншук Маметовой.....	9
Интернет ресурстар.....	20
Фильмы о Маншук.....	21